

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

**Соціальна робота з біженцями та вимушеними
переселенцями**

підготовки бакалавра

Силабус вибіркового освітнього компонента «Соціальна робота з біженцями та вимушеними переселенцями» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Розробник: Вікторія Степаненко, доктор педагогічних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальна робота. Соціальна педагогіка:



(проф. Чернета С.Ю.)

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальне забезпечення



(доц. Колосок А.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 10 від 28 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:



(проф. Чернета С.Ю.)

I. Опис освітнього компонента

| Найменування показників | Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень | Характеристика освітнього компонента |
|------------------------------------|--|--------------------------------------|
| Денна (очна) форма здобуття освіти | 23 «Соціальна робота», 231 «Соціальна робота», «Соціальна робота. Соціальна педагогіка», 232 «Соціальне забезпечення», «Соціальне забезпечення», Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти | Вибірковий |
| Кількість годин/кредитів 150/5 | | Рік навчання: 4 |
| | | Семестр: 7-ий |
| ІНДЗ: <u>немає</u> | | Лекції : 10 год. |
| | | Практичні (семінарські): 20 год. |
| | | Самостійна робота: 110 год. |
| | Консультації: 10 год. | |
| | Форма контролю: залік | |
| Мова навчання | | українська |

II. Інформація про викладача (-ів)

Прізвище, ім'я, по батькові: Степаненко Вікторія Іванівна,

Науковий ступінь: доктор педагогічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професорка кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація

Телефон: +38 095 465 92 95

Електронна пошта: stepanenko.viktoriiia@vnu.edu.ua

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Вивчення освітнього компонента «Соціальна робота з біженцями та вимушеними переселенцями» сприятиме підвищенню рівня готовності майбутніх фахівців здійснювати соціальну роботу з біженцями та вимушеними переселенцями.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Соціальна робота з біженцями та переселенцями» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. **Мета** вивчення вибіркового освітнього компонента «Соціальна робота з біженцями та вимушеними переселенцями» – сформувати у здобувачів освіти знання теоретичних основ національного й зарубіжного досвіду, технологій соціальної роботи з біженцями та вимушеними переселенцями, набуття вмінь застосовувати одержані знання у майбутній професійній діяльності.

Завдання:

– ознайомити здобувачів вищої освіти з історією виникнення, становлення і розвитку різних форм допомоги біженцям та вимушеними переселенцям в Україні та зарубіжних країнах;

– сформувати уявлення здобувачів вищої освіти про технології, форми і методи соціальної роботи з біженцями та вимушеними переселенцями;

- сприяти розвитку готовності до розроблення та реалізації технологій соціальної роботи з біженцями та вимушеними переселенцями з урахуванням їхніх проблем, особливостей і потреб;
- розвинути вміння використовувати широкий спектр прийомів і засобів розв’язання соціально-психологічних проблем біженців та вимушених переселенців як отримувачів соціальних послуг;

- сформулювати критичне оцінювання соціальних наслідків політики у сфері соціального забезпечення і надання соціальних послуг біженцям та вимушеним переселенцям.

3. *Soft skills*: комунікативність, ініціативність, креативність, вміння прогнозувати, працювати з інформацією, навички міжособистісної взаємодії, робота в команді, навички презентації, гнучкість, швидка адаптація до змін, відповідальність та ін.

Під час опанування ВОК «Соціальна робота з біженцями та вимушеними переселенцями» здобувачі освіти:

- знатимуть загальні теоретичні і нормативно-правові засади, сутність, зміст та особливості організації соціальної роботи з біженцями та вимушеними переселенцями в Україні та за кордоном;
- умітимуть оцінювати соціальні наслідки політики у сфері соціального забезпечення і надання соціальних послуг, оптимізувати вибір технологій, форм і методів соціальної роботи з біженцями та вимушеними переселенцями;
- будуть здатні організовувати соціальну роботу з біженцями та вимушеними переселенцями, аналізувати різноманітні соціальні ситуації та приймати обґрунтовані рішення.

1. Структура освітнього компонента.

| Назви змістових модулів і тем | Усього | Лек. | Практ. | Сам. роб. | Конс. | Форма контролю/ Бали |
|---|--------|------|--------|-----------|-------|-------------------------|
| Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні засади соціальної роботи з біженцями та вимушеними переселенцями | | | | | | |
| Тема 1. Теоретичні аспекти становлення соціальної роботи з біженцями та вимушеними переселенцями | 20 | 2 | 2 | 15 | 1 | Д, ДС /7 |
| Тема 2. Нормативно-правові засади організації соціальної роботи з біженцями і вимушеними переселенцями | 20 | 2 | 2 | 15 | 1 | Д, ДС, РМГ/7 |
| Тема 3. Національний та зарубіжний досвід роботи з біженцями і вимушеними переселенцями | 21 | 2 | 2 | 15 | 2 | Д, ДС, РМГ, РЗ/К/7 |
| Тема 4. Технології, форми і методи соціальної роботи з біженцями та вимушеними переселенцями | 23 | | 4 | 17 | 2 | Д, ДС, ДБ, РМГ, РЗ/К/14 |
| Тема 5. Надання соціальних послуг біженцям та вимушеним переселенцям | 18 | | 2 | 15 | 1 | Д, ДС, ДБ, РМГ, РЗ/К/7 |
| Тема 6. Організація надання соціально-психологічної допомоги біженцям і вимушеним | 24 | 2 | 4 | 16 | 2 | Д, ДС, ДБ, РЗ/К/14 |

| | | | | | | |
|--|-----|----|----|-----|----|---------------------|
| переселенцям | | | | | | |
| Тема 7. Роль громади у роботі з біженцями і внутрішньо переміщеними особами | 24 | 2 | 4 | 17 | 1 | Д, ДС, РМГ, РЗ/К/14 |
| Разом за модулем 1 | 150 | 10 | 20 | 110 | 10 | 70 |
| Види підсумкових робіт (за потреби) | | | | | | Бал |
| КР | | | | | | 30/Т |
| ІНДЗ (за наявності) | | | | | | - |
| Інше (вказати) | | | | | | - |
| Всього годин/Балів | | 10 | 20 | 110 | 10 | 100 |

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Д – доповідь, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота тощо.

2. Завдання для самостійного опрацювання.

| № з/п | Тема | Кількість годин |
|--|---|-----------------|
| ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретичні та практичні засади соціальної роботи з біженцями та переселенцями | | |
| 1. | Надати характеристику критеріям, які застосовуються для визначення мігрантів | 15 |
| 2. | Міжнародно-правовий статус біженців і внутрішньо переміщених осіб | 15 |
| 3. | Роль країн ЄС щодо захисту біженців і ВПО | 15 |
| 4. | Мультидисциплінарний підхід у допомозі біженцям і ВПО | 17 |
| 5. | Короткий опис життєвої ситуації ВПО (сім’ї ВПО, дитини ВПО тощо), яка знаходиться під соціальним супроводом, основні етапи надання допомоги, заходи впливу. | 15 |
| 6. | Рекомендації для спеціалістів державних та недержавних організацій щодо соціально-психологічної підтримки внутрішньо переміщених осіб | 16 |
| 7. | Успішні практики щодо інтеграції ВПО і біженців | 17 |
| Всього | | 110 |

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ВОК «Соціальна робота з біженцями та вимушеними переселенцями» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 26.06.2025 р. Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв’язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Формою контролю вивчення ВОК «Соціальна робота з біженцями та вимушеними переселенцями» є залік. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента – 100 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, робота в малих групах, індивідуальна робота здобувачів освіти, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне

опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю. Контрольна робота проводиться у вигляді електронного тестування (30 питань по 1 балу за кожну правильну відповідь).

Згідно із Силабусом ОК здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету. При цьому загальна кількість балів за поточну роботу, у випадку ОК, де передбачено залік, не може перевищувати, як правило, 100 балів.

Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до електронного журналу успішності і сумуються під час виставлення підсумкового балу з ОК.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які визначені силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право відпрацювати пропущені заняття на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компонента.

Політика щодо дедайннів та перескладання. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного ОК: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки).

Підготовка здобувачів вищої освіти з використанням елементів дуальної освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення про підготовку здобувачів за дуальною формою здобуття освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.08.2025р. Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчанні здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній,

неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Електронна адреса викладача для таких пропозицій: stepanenko.viktoria@vnu.edu.ua

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, що полягає в оцінці знань здобувачів освіти під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100. На ліквідацію академічної заборгованості (складання заліку) виносяться тестові завдання та практичні вправи, які складаються відповідно до питань, винесених на залік.

Питання заліку

1. Сутність понять: міграція; мігрант; іноземець; особа без громадянства; біженець; особа, як потребує додаткового захисту; вимушений переселенець; внутрішньо переміщена особа (ВПО).
2. Першочергові потреби та проблеми ВПО та біженців
3. Рівні вирішення соціальних проблем біженців і внутрішньо переміщених осіб.
4. Суб'єкти надання соціальних послуг біженцям і ВПО
5. Гарантії прав і свобод біженців та переселенців.
6. Процедура визнання, втрати та позбавлення статусу біженця або особи, яка потребує додаткового захисту в Україні.
7. Напрями та функції соціальної роботи з біженцями і ВПО
8. Стратегії втручання у роботі з біженцями і ВПО
9. Зарубіжний досвід роботи з біженцями і вимушеними переселенцями
10. Регулювання проблеми біженців і ВПО міжнародною спільнотою.
11. Емоційно-психологічний стан біженців і переселенців.
12. Наслідки переміщення. 29. Мультидисциплінарний підхід у допомозі біженцям і ВПО
13. Планування та надання допомоги біженцям і ВПО
14. Стратегії поведінки фахівців при гострих реакціях біженців і ВПО на стрес.
15. Форми та методи соціально-педагогічної підтримки дітей вимушених переселенців в адаптації до нових умов поселення
16. Екстрена допомога ВПО
17. Пункти тимчасового розміщення біженців
18. Соціально-психологічна допомога біженцям та переселенцям, які пережили травму чи втрату внаслідок бойових дій.
19. Соціальна підтримка дітей та молоді вимушених переселенців у діяльності неурядових організацій
20. Технології соціально-педагогічної роботи з учнями закладів загальної середньої освіти, що стали свідками збройного конфлікту
21. Модель працевлаштування громадян у кризових умовах
22. Підтримка членів сім'ї, що втратили зв'язок з близькими
23. Надання соціальних послуг біженцям та вимушеним переселенцям

24. Можливості місцевої влади у процесах адаптації ВПО у приймаючих громадах
25. Роль громади у роботі з біженцями і внутрішньо переміщеними особами.

VI. Шкала оцінювання

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним працівником, враховуючі такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів.

Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття.

Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

7 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, представляє результати виконання завдань для самостійної роботи за умови особистого представлення виконаного завдання на практичному занятті.

6 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

5 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, не завжди послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

4 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає неточності та помилки, виконує завдання для самостійної роботи.

3 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, частково виконує завдання для самостійної роботи.

2 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, не виконує завдання для самостійної роботи.

1 бал – Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, однак присутній на практичному занятті та бере участь в інтерактивній взаємодії.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

| Оцінка в балах | Лінгвістична оцінка |
|----------------|--|
| 90–100 | Зараховано |
| 82–89 | |
| 75–81 | |
| 67–74 | |
| 60–66 | |
| 0–59 | Незараховано (необхідне перескладання) |

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Балогова, Б., Ковальчук, Ю. Особливості соціальної роботи з біженцями в часі воєнного конфлікту. *Social Work and Education*, 2023. Vol. 10, No. 4. pp. 429-437. DOI: 10.25128/2520-6230.23.4.1
2. Біженці та внутрішньо переміщені особи України на шляхах війни: кроки незламності: монографія / за ред. М. В. Бірюкової. Львів: СПОЛОМ, 2023. 380 с. URL: https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/Monograph_2023_Bizhentsi.pdf
3. Осіпова Л. Проблеми забезпечення соціальної допомоги біженцям і вимушеним переселенцям та механізми їх вирішення. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 3, No. 3, 2024, pp. 104-112. doi: 10.46299/j.isjmef.20240303.10.
4. Селіхов Д. А. Правові основи соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. Вип. 84. Ч.1. С. 103-108. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.1.14>
5. Степаненко В. І. Особливості надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам в умовах воєнного стану. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти: матер. І всеукр. міждисципл. наук.-практ. конф.(м. Полтава, 27-28 квіт. 2022 р.). Полтава: Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2022. С. 185 – 188.
6. Степаненко В. І. Інструменти соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах. *Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення : європейський та національний вимір* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конфер. (29–30 трав. 2025 р.). Луцьк, 2025. С. 206-209. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/27937>
7. Сахарук Ю. П. Сучасні підходи до соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами в умовах воєнного стану. *Публічне управління та соціальна робота*. 2024. №2. С. 74-79. DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1319/2024-2-12>

8. Trubavina, I., Karaman, O., Kamenova, D., Stepanenko V. & Yurkiv Ya. (2021). The response strategy of social work with displaced families and the receiving community (within the context of sustainable development). *E3S Web of Conferences*, 280, 04010. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202128004010>
9. Stepanenko V.V., Romanets L.M., Petryshyn L.Y., Stepanenko V. I., Kulchytskyi T.R., Fedchyshyn N.O. & Fedoniuk L. Ya. (2025). Investigation of stress levels based on the type of behaviour in stressful situation among internally displaced persons after relocation from areas of active hostilities. *Polski Merkuriusz Lekarski*, 53 (3). 312–320. DOI: 10.36740/Merkur202503103
10. Kurylo, V., Karaman, O., Yurkiv, Y., Stepanenko V. & Kharchenko, L. (2024). Legal basis and main technologies of socio-psychological work with vulnerable categories of the population in the community. *Social and Legal Studios*, 7 (1), 46–55. <https://doi.org/10.32518/sals1.2024.46>
11. IFSW. Global Social Work: Working with the displaced communities from Ukraine. 2022. URL: <https://www.ifsw.org/global-social-work-working-with-the-displaced-communities-from-ukraine/>

Нормативно-правові акти

1. Деякі питання соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих категорій осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.01.2024 № 94. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94-2024-%D0%BF#Text>
2. Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.06.2016 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2016-%D0%BF#Text>
3. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 №1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
4. Про затвердження Порядку надання та визначення розміру грошової допомоги постраждалим від надзвичайних ситуацій та розміру грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.2013 № 947. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/947-2013-%D0%BF#Text>
5. Про облік внутрішньо переміщених осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2014-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Положення про пункти тимчасового розміщення біженців: Наказ МВС України від 14.06.2018 № 503. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0788-18#Text>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України. URL: <https://www.msp.gov.ua/> ГК
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Прихисток. Робота. URL: <https://prykhystok.gov.ua/>
7. Цілодобова Гаряча лінія Уповноваженого з питань ВПО. URL: <https://dp-reintegration.gov.ua/cilodobova-garyacha-liniya-upovnovazhenogo-z-pitan-vpo/>